

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

Валентина ЯКУБОВИЧ

«18» травня 2026 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування з

Фахового вступного іспиту з Обліку і оподаткування

для зарахування на навчання за освітньо-науковим ступенем доктора

філософії за спеціальністю

D1 Облік і оподаткування

на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) при прийомі на навчання у 2026 році

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

Карпатського національного

університету імені Василя Стефаника

Протокол № 4 від 18 травня 2026 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту до аспірантури Карпатського національного університету імені Василя Стефаника розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами та доповненнями, Національної рамки кваліфікацій України, Положення про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Положення про підготовку доктора філософії у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Метою вступного випробування з «Фахового вступного іспиту» зі спеціальності «Облік і оподаткування» є перевірка знань і відбір випускників для зарахування на навчання за освітньо-науковим ступенем доктора філософії за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування» при прийомі на навчання на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2026 році.

Програма вступного іспиту містить такі змістовні блоки: «Фінансовий облік за НП(С)БО», «Управлінський облік», «Економічний і фінансовий аналіз», «Організація і методика аудиту», «Оподаткування».

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО»

1. Зміст, предмет, об'єкти та завдання фінансового обліку.
2. Метод фінансового обліку та основні елементи.
3. Облік грошових коштів на рахунках в банках та готівки в касі підприємства.
4. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
5. Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.
6. Порядок визначення та облік резерву сумнівних боргів.
7. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
8. Облік основних засобів.
9. Методи нарахування та облік амортизації основних засобів.
10. Облік інших необоротних матеріальних активів.
11. Облік нематеріальних активів.
12. Методи оцінки запасів у разі їх вибуття.
13. Облік виробничих запасів.
14. Облік руху товарів.
15. Облік витрат основного виробництва та собівартості випуску готової продукції (робіт, послуг).
16. Облік готової продукції.
17. Облік довгострокових кредитів банку.
18. Облік короткострокових кредитів банків.
19. Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги.
20. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці.
21. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, військовий збір).
22. Облік поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування (ЄСВ).
23. Визнання, класифікація та облік доходів і витрат за видами діяльності.
24. Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
25. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

1. Завдання управлінського обліку в системі менеджменту.
2. Спільні риси та відмінності фінансового і управлінського обліку.
3. Еволюція управлінського обліку та його сучасні концепції.
4. Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами (історична і прогнозна, фінансова і управлінська інформація).

5. Класифікація витрат для цілей оцінки запасів і визначення фінансового результату (витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати).
6. Класифікація витрат для цілей прийняття управлінських рішень (змінні і постійні витрати, релевантні і нерелевантні витрати, дійсні, альтернативні і диференціальні витрати).
7. Класифікація витрат для цілей контролю діяльності підприємства (контрольовані і неконтрольовані витрати).
8. Аналіз поведінки витрат. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні і умовно-постійні витрати.
9. Функція витрат та методи її визначення.
10. Цілі і сутність калькулювання витрат.
11. Калькулювання собівартості за методом повних витрат.
12. Калькулювання собівартості за методом змінних витрат.
13. Сутність і сфера застосування системи обліку та калькулювання за нормативними витратами (стандарт-костинг).
14. Релевантність інформації у прийнятті управлінських рішень.
15. Сутність бюджетування, його організація на підприємстві.
16. Види і послідовність складання бюджетів.
17. Зміст операційних і фінансових бюджетів і порядок їх складання (бюджет продаж, бюджет виробництва, бюджет використання матеріалів і закупівель, бюджет заробітної плати, бюджет загальновиробничих витрат, бюджет адміністративних і збутових витрат, бюджет руху грошових коштів, бюджет інвестицій).
18. Сутність центрів відповідальності.
19. Види центрів відповідальності: центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій.
20. Стратегічний управлінський облік та сфера його застосування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З БЛОКУ ДИСЦИПЛІН «ЕКОНОМІЧНИЙ

АНАЛІЗ» ТА «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

1. Сутність і завдання аналізу діяльності господарських структур.
2. Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності.
3. Типологія видів аналізу господарської діяльності підприємства.
4. Інформаційне забезпечення аналітичних досліджень.
5. Організація аналітичної роботи на підприємстві.
6. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили на підприємстві.
7. Аналіз використання трудових ресурсів на підприємстві.
8. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підприємства.
9. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.

10. Аналіз наявності, структури та динаміки руху основних засобів підприємства.
11. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства.
12. Економічна сутність і структура активів підприємства.
13. Аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.
14. Аналіз складу і структури необоротних активів підприємства.
15. Аналіз складу і структури оборотних активів.
16. Економічна сутність і структура джерел формування капіталу підприємства.
17. Аналіз складу і структури поточних зобов'язань.
18. Сутність платоспроможності і ліквідності та їх значення.
19. Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
20. Показники ліквідності майна підприємства та їх економічна інтерпретація.
21. Сутність фінансової стійкості.
22. Фактори впливу на фінансову стійкість.
23. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства.
24. Економічна сутність і види фінансових результатів.
25. Методика розрахунку показників рентабельності та їх аналіз.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ»

1. Сутність, види, завдання та інформаційна база аудиту.
2. Регулювання аудиторської діяльності.
3. Професійна поведінка та відповідальність сторін при проведенні аудиту.
4. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в аудиті.
5. Порядок створення аудиторських фірм.
6. Ліцензування та сертифікація аудиторської діяльності.
7. Аудиторський процес та його етапи.
8. Пошук клієнтів аудиторськими фірмами.
9. Порядок регулювання відносин між сторонами аудиту.
10. Планування роботи аудиторської фірми та аудиторських перевірок.
11. Аудит основних засобів та інших нематеріальних активів.
12. Аудит запасів та затрат виробництва.
13. Аудит грошових коштів, розрахунків та інших активів.
14. Аудит операцій з придбання матеріальних цінностей.
15. Аудит процесів випуску і руху готової продукції.
16. Аудит реалізації готової продукції, робіт та послуг.
17. Аудит розрахунків з підзвітними особами.
18. Аудит стану розрахунків за податками і платежами.

19. Аудит розрахунків з постачальниками, покупцями та іншими дебіторами і кредиторами.
20. Аудит зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
21. Аудит довгострокових пасивів.
22. Нагляд та зовнішній контроль якості роботи аудиторських фірм.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПОДАТКУВАННЯ»

1. Платники, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
2. Критерії визначення неприбуткових організацій.
3. Ознаки визнання підприємства у складі малих, середніх та великих підприємств.
4. Принципи побудови податкової системи в ринкових умовах.
5. Ознаки загальної системи оподаткування.
6. Переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування.
7. Порівняльна характеристика основних аспектів загальної та спрощеної систем оподаткування фізичних осіб-підприємців.
8. Об'єкти оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком (єдиним податком).
9. Ставки фіксованого сільськогосподарського податку (єдиного податку).
10. Особливості справляння податку на додану вартість, передбаченого Податковим кодексом для платників ФСП єдиного податку.
11. Особливості оподаткування податком на прибуток сільськогосподарських підприємств.
12. Порядок сплати екологічного податку сільськогосподарськими підприємствами.
13. Адміністрування податків і зборів транспортно-експедиторськими компаніями.
14. Особливості оподаткування фінансової допомоги страхових компаній.
15. Оподаткування страхових компаній податком на додану вартість.
16. Порядок оподаткування податком на прибуток ломбардної діяльності.
17. Особливості оподаткування податком на прибуток туроператорської та турагентської діяльності.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Фінансовий облік:

1. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» URL: www.rada.gov.ua.
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / В.М. Краєвський ... [та

- ін.]; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : УДФСУ, 2021. 387 с.
4. Мельник Т.Г. Бухгалтерський облік. Практикум : Навчальний посібник. Видання третє, доповнене і перероблене. К.: Видавничий дім "Кондор". 2023. 320 с.
  5. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II: навч. посіб. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2-ге вид., змін. й допов. Луцьк : ВежаДрук, 2019. 539 с.
  6. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. – 616 с
  7. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025.
  8. Carnegie G.D, Gomes D, Parker L.D, McBride K, Tsahuridu E (2024), "How accounting can shape a better world: framework, analysis and research agenda". Meditari Accountancy Research, Vol. 32 No. 5 pp. 1529–1555, doi: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-06-2024-2509>

Управлінський облік:

1. Брадул О. М. Управлінський облік: навч.-практ. посібник / О. М. Брадул, В. Шепелюк. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Кондор, 2025. 352 с .
2. Голов С. Управлінський облік: підручник / Сергій Голов. К. : ЦУЛ, 2023. 532 с.
3. Задорожний З.-М. В., Муравський В. В., Семанюк В. З., Омецінська І. Я. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293 с. URL: <https://surl.li/kwzzxx>
4. Управлінський облік: навч. посіб./ Л. Ю. Шевців. Львів : Растр-7, 2022. 642 с.
5. Управлінський облік : підручник / Г.Партин та ін. Рек. МОН. Львів : Вид-во Львівської політех., 2023. 672 с.
6. Охотнік С.І., Свічка Н.М. Управлінський облік : навчальний курс : від теорії до практики. Дніпро : Акцент ПП, 2023. 511 с
7. Sha, X. (2024). Application of Management Accounting Tools and Enterprise Value Creation Based on the Value Chain. Sage Open, 14(4). <https://doi.org/10.1177/21582440241303219>
8. Werastuti DN, Sitawati R, Rinandiyana LR, Badriatin T. (2024). Management accounting system as mediator on sustainability performance.

Економічний і фінансовий аналіз:

1. Гринькевич О.С. та ін. Економічна аналітика в бізнесі: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2022. 480 с.
2. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Мелітополь: Люкс. 2021. 260 с.
3. Єршова Н.Ю. Економічний аналіз: навч. посібник. Харків. 2023. 190 с.
4. Парасій-Вергуненко І. Управлінський аналіз бізнесу за видами економічної діяльності: навч. посібник. Київ: ЦУЛ. 2024. 586 с.
5. Філюк Г.М., Головка В.І. Економічний аналіз: підручник. Київ: «Академія». 2021. 880 с.
6. Gnatiuk T., Shkromyda V., Shkromyda, N. Trade Credit: Some Issues of Accounting and Analysis of Accounts Receivable. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2024. № 11(2). Pp. 79-90. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.11.2.79-90>
7. Shkromyda V., Gnatiuk T., Shkromyda N. Evaluation of Indexes of Dynamism of Corporate Reputation in Conditions of Behavioral Economy. Corporate Reputation Review. 2022. № 25. Pp. 81- 93. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41299-021-00113-9>

Організація і методика аудиту:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017р. № 2258-VIII. // <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Аудит : навч. посіб. / Н. Б. Кащенко та ін. ; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків : ДБТУ, 2023. 259 с.
3. Аудит. Практикум : навч. посіб. / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова, О. С. Циганова, І. С. Мурашко ; за заг. ред. С. А. Бурлан. Миколаїв : НУК, 2021. 264 с.
4. Лень, В. С. Облік і аудит у страхових організаціях [Текст] : навч. посібник / Василь Степанович Лень, О. Сидоренко. – 4-те вид., випр. і доп. – К. : Каравела, 2023. – 460 с.
5. Мардус Н. Ю. Аудит : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2022. 203 с.
6. Мілька А. І., Плаксієнко В. Я., Артюх-Пасюта О. В., Любимов М. О. Міжнародні стандарти аудиту : підручник. Полтава : ПУЕТ, 2024. 438 с.
7. Auditing the SDGs. INTOSAI Development Initiative. Supporting effective, accountable and inclusive Supreme Audit Institutions. <https://www.idi.no/work-streams/relevant-sais/auditing-sdgs>
8. Quality Control. International Federation of Accountants (IFAC) – The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2020. URL: <https://www.iaasb.org/projects/quality-control>

Оподаткування:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
3. Основи оподаткування : навч. посібник / О. Фрадинський. Львів : Новий Світ-2000, 2025. 340 с.
4. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб./ КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с.
5. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
6. Carnegie G.D, Gomes D, Parker L.D, McBride K, Tsahuridu E (2024), "How accounting can shape a better world: framework, analysis and research agenda". Meditari Accountancy Research, Vol. 32 No. 5 pp. 1529–1555, doi: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-06-2024-2509>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника у 2026 році.

Погоджено

завідувач кафедру

Іван БАЛАНЮК